

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 22C/270/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414215800
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Matayová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2016:1414215800.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v Bratislave v konaní pred samosudkyňou JUDr. Janou Matayovou v právnej veci navrhovateľky: 1/ B.. N. Š.Í., U.. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, 841 04 Bratislava, štátny občan SR, 2/ M. Š., U.. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, 841 04 Bratislava štátny občan SR, zastúpené: JUDr. Janou Fridrichovou, advokátkou, Jakubovo nám. 9, 811 09 Bratislava proti odporcovi: 1/ W. Š., U.. XX.XX.XXXX, R. D. XX, 841 07 Bratislava, štátny občan SR, zastúpený: Bardač, s.r.o., so sídlom Lovinského 22, 811 04 Bratislava, IČO: 47 243 252, 2/ Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, o neplatnosť právneho úkonu, takto

rozhodol:

Súd návrh v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Navrhovateľky v 1. a 2. rade sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi v 1.rade trovy konania vo výške 178,99 Eur titulom trov právneho zastúpenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľky v 1. a 2. rade sa návrhom začatie konania zo dňa 17.10.2014, doručeným tunajšiemu súdu 21.10.2014 domáhali vyslovenia neplatnosti právneho úkonu - záložnej zmluvy uzavretej medzi záložcom W. Š. (odporcom v 1. rade) a záložným veriteľom Všeobecnou úverovou bankou, a.s. (odporcom v 2. rade), ktorou W. Š. zriadil v prospech záložného veriteľa záložné právo k X-izbovému bytu č. XX na X. poschodí v bytovom dome na E. Z. Č.. X, Bratislava - Karlova Ves a náhrady trov konania. Zároveň tým istým návrhom žiadali o vydanie predbežného opatrenia zdržať sa výkonu záložného práva k predmetnej nehnuteľnosti vo vzťahu k odporcovi v 2. rade a zákazu nakladania s nehnuteľnosťou vo vzťahu k odporcovi v 1. rade. Svoj návrh odôvodnili tým, že odporca v 1. rade (W. Š.) je otcom navrhovateľiek v 1. a 2. rade a K. Š. je matkou navrhovateľiek v 1. a 2. rade. Manželstvo odporcu v 1. rade a matky navrhovateľiek bolo rozvedené a matka spolu s navrhovateľkami opustila spoločnú domácnosť na D. Z. XX a nastáhovali sa do bytu odporcu v 1. rade na E. ulici č. X. Navrhovateľky v 1. a 2. rade v predmetnom byte bývajú naďalej, pričom svoje právo na bývanie odvodzujú od práva svojho otca aj v súvislosti s ustanovením § 62 ods. 2 zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že dieťa má právo podieľať sa na úrovni rodičov. Otec navrhovateľiek (odporca v 1. rade) sa permanentne snaží dostať navrhovateľky z bytu na E. Z. Č.. X, už dávno im v uvedenom byte zrušil trvalý pobyt a v roku 2014 im poslal list v ktorom je obsiahnutá snaha nastáhovať do ich domácnosti spolubývajúcich. Okrem toho sa odporca v 1. rade opakovane vyjadroval, že navrhovateľky z bytu vyhodí. Navrhovateľky nie sú vlastníčkami žiadnej nehnuteľnosti, nemajú prostriedky, za ktoré by si mohli vlastné bývanie zaobstarať, pričom po vynútenom deložovaní by sa ocitli prakticky „na ulici“. Odporca v 1. rade je pritom, podľa jeho vlastných vyjadrení, vlastníkom viacerých nehnuteľností, podnikal, a robil masívne finančné špekulácie s očividným zámerom poškodiť svoje dcéry. Navrhovateľky v návrhu poukazovali na ustanovenia zákona o rodine, Ústavy slovenskej republiky, ako aj judikatúru slovenských a českých súdov, z ktorých vyvodzujú svoje právo na bývanie v predmetnom byte. Odporca v 1. rade zaťažil ním vlastnené nehnuteľnosti, konkrétne rodinný

dom na D. Z. XX záložným právom v prospech odporcu v 2. rade, hoci v zmysle predbežného opatrenia vydaného Okresným súdom Bratislava IV sp. zn. 6C 526/1996 zo dňa 10.07.2002 mal zakázané predat' alebo iným spôsobom scudzit' predmetnú nehnuteľnosť. Odporca v 1. rade taktiež zaťažil v roku 2008 nehnuteľnosť na E. Z. Č.. X záložným právom v prospech odporcu v 2. rade. Navrhovateľky majú za to, že zaťažením bytu, v ktorom bývajú, záložným právom v prospech odporcu v 2. rade sa odporca v 1. rade snaží vysťahovať ich z predmetnej nehnuteľnosti. Vzhľadom k tomu považujú záložnú zmluvu uzavretú v prospech odporcu v 2. rade za absolútne neplatný právny úkon. Poukazujú na to, že odporca v 1. rade mal od mája 2007 resp. novembra 2007 zakázané nakladať so svojim majetkom. Tieto skutočnosti sú overiteľné zo spisov Exekútorského úradu C.. B.. Š.. T.Í.. Záložné právo zriadené v prospech odporcu v 2. rade na byt na E. Z. Č.. X bolo zriadené v rozpore so zákonom a priečiac sa dobrým mravom, a to tak, že došlo k ukráteniu práv navrhovateľiek podieľať sa na životnej úrovni svojho rodiča. Právo navrhovateľiek je v súčasnosti ohrozené najmä výkonom záložného práva zo strany odporcu v 2. rade na základe dražby. Navrhovateľky totiž dňa 14.10.2014 obdržali oznámenie o výkone dražby. Na záver návrhu navrhovateľky poukázali na to, že byt na E. Z. Č.. X bol poskytnutý odporcovi v 1. rade zápisnicou z 28.11.1981. V tom čase žili odporca v 1. rade a matka navrhovateľiek ako druh a družka. Bytové družstvo po čase chcelo vysťahovať odporcu v 1. rade nakoľko ho vnímalo ako slobodného muža. Matka navrhovateľiek však v tom čase už bola gravidná a v krátkom čase uzavreli s odporcom v 1. rade manželstvo. Koncom roka 1984 (v čase uzavretého manželstva) bolo na bývalom Mestskom súde v Bratislave rozhodnuté, že matka navrhovateľiek a odporca v 1. rade majú právo užívať družstevný byt na E. Z. Č.. X. Vzhľadom na uvedené majú navrhovateľky za to, že k uvedenému bytu vznikol spoločný nájom bytu, a teda na príslušnom katastrálnom úrade by ako vlastník nemal byť zapísaný iba odporca v 1. rade, ale aj matka navrhovateľiek.

Súd vo veci vydal dňa 28.10.2014, č.k. 22C 270/2014, predbežné opatrenie, ktorým nariadil odporcovi v 2. rade ako záložnému veriteľovi zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Bratislave na E. Z. Č.. X, X - izbového bytu č. XX na X. poschodí až do právoplatného skončenia veci. Zároveň zakázal odporcovi v 1. rade scudzit' na základe kúpnej zmluvy alebo inej scudzovacej zmluvy, či už priamym predajom na dobrovoľnej dražbe, predajom prostredníctvom exekúcie alebo iným spôsobom predmetnú nehnuteľnosť až do právoplatného skončenia veci. Odporcovi v 2. rade súd uložil až do rozhodnutia vo veci samej trpieť, aby navrhovateľky v 1. a 2. rade užívali predmetnú nehnuteľnosť.

Súd na prejednanie veci samej nariadil pojednávanie na 14.03.2016, na ktoré sa dostavil právny zástupca navrhovateľiek, právny zástupca odporcu v 1. rade a zástupkyňa odporcu v 2. rade. Navrhovateľky v 1. a 2. rade sa na pojednávanie nedostavili, právny zástupca ospravedlnil ich neúčast'. Odporca v 1. rade sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil a nepožiadaval o odročenie pojednávania. Súd preto podľa § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal v neprítomnosti navrhovateľiek v 1. a 2. rade a odporcu v 1. rade.

Právny zástupca navrhovateľiek uviedol, že trvá na podanom návrhu a chce zdôrazniť, že K. Š. a W. Š. sa rozvedli v roku 1994, odvtedy boli medzi nimi napäté vzťahy a takisto odvtedy ich spoločné dcéry bývajú v predmetnom byte na E., čo je približne 20 rokov. Podobný spor viedol už tunajší súd v roku 2010, kde súd konštatoval že navrhovateľky majú právo odvodeného bývania, avšak bolo konštatované, že toho času neohrozilo nebezpečenstvo ich vysťahovania. Pán D. G. si zobral bankový úver. Odporca v 1. rade (pán Š.) ako záložca zabezpečil pohľadávku banky zriadením záložného práva k bytu na E.. Za to inkasoval od pána G. 900,- Eur mesačne, čiže speňažil vlastníctvo svojho bytu na E.U.. Cieľom takéhoto postupu bolo nevyplatiť zákonné nároky svojej bývalej manželky a ukrátiť navrhovateľky na ich právach detí. Za normálnych okolností by úkon pána G. a odporcu v 1. rade bol platný, ale v predmetnom prípade existuje viacero dôvodov neplatnosti zriadenia záložného práva: 1. V čase keď odporca v 1. rade zriadil záložné právo tak bol pod viacerými exekúciami. 2. Takýto úkon odporcu v 1. rade je v rozpore s dobrými mravmi a tiež je to šikanóznny výkon jeho práv a zneužitie subjektívnych práv, ktorého cieľom je obísť zákonné ustanovenia o rodine, najmä odvodené právo bývania jeho dcér. 3. Spochybňujeme výlučné vlastníctvo odporcu v 1. rade k predmetnému bytu, keďže svojho času bytové družstvo označilo byt pre toho času slobodného pána Š. ako nadrozmerný, no nakoľko matka navrhovateľiek bola tehotná, a potom uzavrela manželstvo s pánom Š., tak Mestský súd v Bratislave rozhodol, že manželia majú právo užívať byt a vznikol im tzv. spoločný nájom bytu manželmi. Predmetný byt teda nemal byť prevedený len do vlastníctva jedného z manželov. Zmena oproti roku 2010 kedy súd ešte nevidel reálnu hrozbu vysťahovania navrhovateľiek, je v tom, že dražobná spoločnosť informovala navrhovateľky o dražbe,

ktorá sa má v blízkom čase vykonať. Pokiaľ ide o spor vedený pod sp. zn. 6C/526/1996 tak toto konanie sa týka rozdelenia BSM a náhrady vložených investícií. Pravdou je, že toto rozhodnutie bolo krajským súdom zrušené, dodnes teda nie je ustálená konečná výška týchto nárokov, ale z odôvodnení rozhodnutí krajského súdu aj najvyššieho súdu nikto nepochybuje o nároku ako takom.

Právny zástupca odporcu v 1. rade uviedol, že na požadovanom určení neplatnosti záložnej zmluvy nemajú navrhovateľky naliehavý právny záujem, tento ani nijako nepreukázali. V danom prípade ide o dvojstrannú zmluvu medzi odporcom v 1. rade a odporcom v 2. rade, navrhovateľky nie sú zmluvnou stranou. Zmyslom určovacích žalôb je, aby sa pomocou nich odstránil naliehavý stav právnej neistoty, a v danom prípade nie je zrejmé, akoby by malo byť ohrozené právo bývania navrhovateľiek, ktoré tvrdia, že takéto právo majú, aj keď odporca v 1. rade je toho názoru, že v danom byte navrhovateľky bývajú neoprávnené a bez právneho dôvodu. Ak disponujú navrhovateľky právom bývania, toto sa predsa nezmení zmenou vlastníka, resp. nie je zrejmé vlastne o ktoré ustanovenie zákona navrhovateľky toto svoje právo odvodzujú. Bez ohľadu na to, nie je zrejmy dôvod, ktorý by mal zakladať neplatnosť danej záložnej zmluvy. Z návrhu takýto dôvod nevyplýva, aj keď sa ho zrejme navrhovateľky snažili odvodiť prostredníctvom množstva textu žaloby. Máme preto za to, že návrh nie je dôvodný a je daný dôvod pre jeho zamietnutie. Pre taký prípad si odporca v 1. rade uplatňuje náhradu trov konania.

Zástupkyňa odporcu v 2. rade uviedla, že návrh napriek jeho obsiahlosti považuje za nezrozumiteľný a neurčitý. Navrhovateľky svoj návrh odôvodňujú údajným konaním odporcu v 1. rade zameraným na to, aby zabránil reálnej vymožiteľnosti nárokov, jeho bývalej manželky a aby ukrátil na právach svoje dcéry. V návrhu uvádzajú viaceré súdne konania, ktoré s prejednávanou vecou nesúvisia a navyše aktuálny stav ktorých je iný. Napr. v konaní vedenom Okresnom súde Bratislava IV sp. zn. 6C/526/1996 o vyporiadanie BSM odporcu v 1. rade a jeho bývalej manželky, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave s pozície dovolacieho súdu bol rozsudok krajského súdu zrušený, a teda existencia nároku je otázna. Ďalej napr. v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/52/2014 v ktorom bývalá manželka odporcu v 1. rade a matka navrhovateľiek žaluje odporcu v 1. rade o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, ktorou bolo zriadené záložné právo k rodinnému domu na D. ulici v Bratislave, prvostupňový súd rozsudkom žalobu zamietol. Vzhľadom na uvedené tvrdenie navrhovateľiek v návrhu, že „vo výsledku Š. súdne spory prehráva“, nie je úplne pravdivé. Okrem súdnych konaní sú v návrhu citované viaceré súdne rozhodnutia, ktoré však s prejednávanou vecou, nemajú žiaden súvis. Navrhovateľky sa pokúšajú spochybníť výlučnosť vlastníckeho práva odporcu v 1. rade k predmetnému bytu, uvedené svoje tvrdenie však ničím nepreukazujú a doposiaľ nikto relevantný jeho vlastnícke právo nespochybnil. V obsiahlom návrhu uniká podstata veci, a to:

1. aktívna legitímácia navrhovateľiek je otázna, keďže tieto neboli účastníkmi právneho vzťahu, o ktorý v tomto konaní ide,
2. navrhovateľky nemajú naliehavý právny záujem na určení neplatnosti záložnej zmluvy. Právne postavenie navrhovateľiek nie je v žiadnom smere isté, navrhovateľky nie sú účastníkmi záložnej zmluvy, nie sú vlastníčkmi založeného bytu, nemajú a ani v minulosti nemali žiadne vecné právne nároky k dotknutému bytu. Ak by aj súd rozhodol o neplatnosti záložnej zmluvy, odporcovi v 1. rade by nič nebránilo napríklad v predaji dotknutého bytu. Čo znamená, že samotné požadované určenie neplatnosti zmluvy by právne postavenie žalobkyň nezlepšilo nijako a nevytvorilo by základ vzťahu do budúcnosti. Samy navrhovateľky v návrhu citujú rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, podľa ktorého sa má pri posudzovaní platnosti zmluvy zväžiť aj následok pre nevinnú (druhú) stranu, pričom pod pojmom následky druhú stranu je potrebné vidieť najmä ochranu dobrej viery druhej strany a ochranu nadobudnutých práv druhej strany. Citované rozhodnutie je možné úplne aplikovať na odporcu v 2. rade, keďže tento v dobrej viere uzatvoril záložnú zmluvu s vlastníkom bytu. Záložné právo tvorí jedinou reálnu možnosť, ako sa odporca v 2. rade môže domôcť svojej pohľadávky z poskytnutého úveru, nakoľko dlžník úver nespláca a na istine ostáva na uhradenie vyše 55.000 Eur. Vzhľadom na uvedené, záložnú zmluvu považujeme za platne uzatvorenú a žiadame, aby súd žalobu ako bezdôvodnú zamietol.

Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: návrhom na začatie konania zo dňa 17.10.2014, 2. Stranou zápisnice o vylúčení podozrivej osoby W. Š. zo dňa 20.09.2012, dohodou zo dňa 14.01.2014, zmluvou o nájme bytu zo dňa 01.01.2014, výpisom z LV č. XXXX, výpisom z LV č. XXXX, návrhom na dočasné vyriešenie bývania na č.l. 29, zmluvou o nájme bytu zo dňa 01.07.2009, uznesením o začatí trestného stíhania ČVS: ORP-444/OEK-B4-2012, oznámením zo dňa 18.02.2014, oznámením o nemožnosti vykonávať zrážky z dôchodku povinného zo dňa 30.06.2014, oznámením o dražbe zn. 635/2014 zo dňa 24.09.2014, uznesením zo dňa 16.08.2010, č.k. 9C 229/2010-13, uznesením zo dňa

08.06.2012, č.k. 16C 75/2012-24, rozsudkom zo dňa 30.04.2013, č.k. 6C 87/2012-70, rozsudkom zo dňa 07.07.2015, č.k. 16C 52/2014-186 a zistil nasledovný skutkový stav:

Z výpisu z LV č. XXXX mal súd za preukázané, že vlastníkom bytu č. XX na X poschodí bytového domu na E.U. Z. Č.. X v Bratislave - Karlova Ves vrátane podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu je odporca v 1. Rade. K predmetnému bytu je zriadených viacero záložných práv, pričom ako v prvom poradí je záložné právo v prospech odporcu v 2. Rade podľa V-24377/08 zo dňa 22.08.2008.

Z výpisu z LV č. XXXX mal súd za preukázané, že odporca v 2. rade je vlastníkom rodinného domu súpisné č. XXXX na parcele č. XXXX/XX nachádzajúci sa na ulici D. XX v Bratislave - Devínska Nová Ves.

Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9C 229/2010 súd zistil, že uznesením zo dňa 16.08.2010, č.k. 9C 229/2010-13, právoplatným 14.09:2010 súd zamietol návrh navrhovateľiek v 1. a 2. rade proti odporcovi v 1. rade na nariadenie predbežného opatrenia.

Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 16C 75/2012 súd zistil, že uznesením zo dňa 08.06.2012, č.k. 16C 75/2012-24 súd rozhodol o návrhu navrhovateľiek v 1. a 2. rade proti odporcom v 1. a 2. rade o nariadenie predbežného opatrenia tak, že:

1. návrh navrhovateľiek v 1. A 2. Rade o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil odporcovi v 1. Rade povinnosť, aby im umožnil riadne užívanie X-izbového bytu č. XX nachádzajúceho sa na X. poschodí bytového domu na E. Z. X v Bratislave až do času, kým budú mať obe zabezpečené osobitné bývanie zamietol.

2. návrh navrhovateľiek v 1. A 2. Rade o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil odporcovi v 2. Rade povinnosť, aby sa do právoplatného rozhodnutia vo veci samej zdržal výkonu záložného práva k X-izbovému bytu č. XX nachádzajúceho sa na X. Poschodí bytového domu na E. Z. X v Bratislave.

3. návrh navrhovateľiek v 1. A 2. Rade o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd odporcovi v 2. Rade zakázal X-izbový bytu č. XX nachádzajúci sa na X. Poschodí bytového domu na E. Z. X v Bratislave scudzit' na základe kúpnej zmluvy alebo inej scudzovacej zmluvy či už priamym predajom na dobrovoľnej dražbe, predajom prostredníctvom exekúcie alebo iným spôsobom zamietol.

4. návrh navrhovateľiek v 1. A 2. Rade o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd odporcovi v 2. Rade uložil povinnosť, aby až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej strpel, aby navrhovateľky v 1. a 2. rade užívali X-izbový byt č. XX nachádzajúci sa na X. Poschodí bytového domu na E.U. Z. X v Bratislave zamietol.

Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 16C 87/2012 súd zistil, že rozsudkom zo dňa 30.04.2013, č.k. 6C 87/2012-70, súd zamietol návrh odporcu v 1. Rade o vyslovenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti (na rodinný dom na D. Z. Č.. XX v Bratislave).

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Prvým predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je vecná legitímácia. Vo všeobecnosti platí, že vecnú legitímáciu v občianskom súdnom konaní má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práv a povinností, o ktoré v konaní ide. Vecnou legitímáciou treba rozumieť stav vyplývajúci z hmotného práva. Rozhodujúce je teda to, kto je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (povinnosti), o ktoré v konaní ide. V prípade určovacej žaloby je na jej podanie vecne legitímovaný účastník právneho vzťahu, či práva, o ktorý v určovacej žalobe ide. Nie je však vylúčené, aby vecnou legitímáciou disponoval aj subjekt, ktorý je vo svojom právnom postavení dotknutý existenciou či neexistenciou právneho vzťahu medzi odporcom a treťou osobou.

V danom prípade súd dospel k záveru, že navrhovateľky v 1. a 2. rade boli aktívne vecne legitímované na podanie návrhu. Navrhovateľky sa návrhom domáhali na určenie neplatnosti záložnej zmluvy uzavretej

medzi odporcom v 1. rade a odporcom v 2. rade k bytu na E. Z. Č.. X v Bratislave, ktoré užívajú na základe práva odvodeného od odporcu v 1. rade (ich otca)

Ďalším predpokladom úspešnosti návrhu na začatie konania o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je či nie, je v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľa alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c) O.s.p. je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi navrhovateľom a odporcom, ktorý je ohrozením navrhovateľovho právneho postavenia (nie faktického) a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Povinnosť preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zaťažuje navrhovateľa. Pre navrhovateľa to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov (vzťahov), ktoré sú ohrozené neistotou. Ak súd dospeje k záveru, že podaný návrh nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva navrhovateľa, lebo navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na určení vyjadrenom v petite návrhu, súd návrh zamietne bez toho, aby pristúpil k skúmaniu vecnej opodstatnenosti návrhu.

Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle citovaného ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu súd posudzoval, či podaný návrh na začatie konania (žaloba) je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva navrhovateľiek v 1. a 2. rade (ktoré nie sú účastníkmi záložnej zmluvy), či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo navrhovateľiek v 1. a 2. rade ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo ich právne postavenie neistým (viď R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba.

Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (teda navrhovateľiek v 1. a 2. rade). Súd dospel k záveru, že navrhovateľky neosvedčili svoj naliehavý právny záujem. Jednak nepoukázali na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, a tiež nevysvetlili, že práve tento podaný návrh na začatie konania je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).

Určovacia žaloba je spravidla vždy prípustná v prípade právnych vzťahov k nehnuteľnostiam, keď pri preukazovaní naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva treba vychádzať zo skutočností, že navrhovateľky majú naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, pretože takéto rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre uskutočnenie zmeny zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľností. Navrhovateľky naliehavý právny záujem na požadovanom určení nepreukázali (nevysvetlili, neosvedčili že by po určení neplatnosti predmetnej zmluvy sa ony stali vlastníčkami spornej nehnuteľnosti), čo v tomto prípade predstavuje nedostatok naliehavého právneho záujmu, čo je samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý navrhovateľkami podaná predmetná určovacia žaloba nemohla obstáť a ktorý sám osebe a bez ďalšieho viedol k jej zamietnutiu.

Za tejto situácie dospel súd k záveru, že navrhovateľky v konaní nevedeli vysvetliť, v čom spočíva ich naliehavý právny záujem na určení neplatnosti označenej záložnej zmluvy, resp. v čom by situácia, ktorá by nastala v prípade určenia neplatnosti záložnej zmluvy, bola pre ne priaznivejšia v porovnaní so situáciou pred určením jej neplatnosti nakoľko je nesporné, že právne postavenie navrhovateľiek by sa nezmenilo. Navrhovateľky teda neosvedčili, že by medzi nimi a odporcami v 1. a 2. rade existoval stav objektívnej právnej neistoty, ktorý predstavuje ohrozenie ich postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti na E. Z. Č.. X v Bratislave je odporca v 1. rade a navrhovateľky právo užívania bytu len odvodzujú od práva odporcu v 1. rade (ich otca). Aj v prípade, ak by súd vyslovil, že záložná zmluva uzavretá medzi odporcom v 1. rade a odporcom v 2. rade, táto skutočnosť by nezmenila žiadnym

spôsobom postavenie navrhovateľiek, nakoľko vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti by bol stále len ich otec (odporca v 1. rade) a nie navrhovateľky. Pokiaľ navrhovateľky uvádzajú, že majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, najmä odporcu v 1. rade, a majú odvodené právo na užívanie nehnuteľnosti odporcu v 1. rade, súd považuje za potrebné uviesť, že toto právo majú aj vo vzťahu k nehnuteľnosti (rodinnému domu) na D. Z. Č.. XX v Bratislave, ktorú vlastní odporca v 1. rade, prípadne inej nehnuteľnosti v jeho vlastníctva.

Súd teda v danom prípade vychádzal z toho, že na určenie neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy nie je daný naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. nakoľko aj keby predmetnému návrhu navrhovateľiek vyhovel, nebol by tým pre navrhovateľky privedený priaznivejší stav, lebo príslušný Okresný úrad, odbor katastrálny, by na podklade výroku rozsudku určujúceho neplatnosť záložnej zmluvy ktorého sa domáhali návrhom na začatie konania, nezapísal ich vlastnícke právo k dotknutej nehnuteľnosti, ale vlastníkom nehnuteľnosti by aj naďalej ostal odporca v 1. rade. Samotné požadované určenie neplatnosti záložnej zmluvy by právne postavenie navrhovateľiek nijako nezlepšilo a nevytvoril by sa pevný základ úpravy ich vzťahov k odporcovi v 1. rade do budúcnosti. Navrhovateľky neboli účastníkmi predmetnej záložnej zmluvy a nie sú ani vlastníčkami dotknutej nehnuteľnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh o určenie neplatnosti záložnej zmluvy pre nedostatok naliehavého právneho záujmu navrhovateľiek na tomto určení bez toho, aby sa vecne zaoberal jej platnosťou prípadne neplatnosťou.

Nakoľko súd zamietol návrh pre nedostatok naliehavého právneho, z dôvodu hospodárnosti konania upustil od vykonania dokazovania výsluchom navrhovateľiek a odporcu v 1. rade.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a odporcovi v 1. rade, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 178,99 Eur, tak ako si ich vyčíslil, a to v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pričom za jeden úkon právnej pomoci priznal 66,- Eur (§ 11 ods. 1 písm. a/ cit. vyhl.) za dva úkony právnej služby: 1. prevzatie a príprava zastúpenia, 2. účasť na pojednávaní 14.03.2016 (§ 13a ods. 1 písm. a), d) cit. vyhl.) = 132,- Eur a paušálnu sumu 2 x 8,58 Eur (za úkony vykonané v roku 2016) = 17,16 Eur, spolu s 20% DPH (§ 18 ods. 3 cit. vyhl.) = 178,99 Eur. Náhradu trov konania sú navrhovateľky povinné zaplatiť advokátovi odporcu v 1. rade v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 O. s. p.)

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie.